

Rættiliga skjótt komu aliráðið og landsstýrið til ta niðurstöðu, at ov lítið samsvar var ímillum smoltframleiðslu og talið av givnum loyvm til aling á sjónum.

Undanfarna landsstýrið hevði givið eini 50 loyvi til aling á sjónum uttan at tryggja hesum, at smolt fekst til brúkin. 14.000 smolt í part geva ikki grundarlag fyri lönandi rakstri, og verður smoltið eisini partvis ov vánaligt, tá alt verður slept í ringarnar. Ein munandi størri smoltframleiðsla varð tí fyrsti málsetningurin hjá sitandi landsstýri og aliráðnum.

Í 1985 høvdu vit nýggju smoltstöðir við eini framleiðslu upp á 2 milliónir av laksasmolti og sjóbúnum silum. Við árslok 1985 gav landsstýrið loyvi til 10 nýggjar smoltstöðir. Hetta ber í sær, at framleiðslan í 1986 verður 2,6 mill., í 1987 3,9 mill., og í 1988 verður samlaða smoltframleiðslan 4,5 mill. stk.

Hetta verður trygt stóði undir fleiri nýggjum loyvm til aling á sjónum tey næstu árin. Teir næstu mánaðirnar fara aliráðið og landsstýrið at geva fleiri nýggj loyvir til aling á sjónum. Hesar alistøðir sleppa í gongd so við og við, ella so hvørt sum smoltstöðan batnar. Eftir tilmæli frá aliráðnum hevur landsstýrið samtykt, at fleiri nýggj loyvir ikki verða givin á ávisum okjum. Her er talan um okir, har talið av alistøðum er ov stórt.

Prisurin á alifiski er nógv fallin hesar seinastu mánaðirnar. Hetta og nógv annað talar fyri, at vit eiga at vera rættiliga varin við at gera ov stórar iløgur í vinnuna. Óneyðugar iløgur eiga als ikki at koma fyri. Áhugin fyri at gera iløgur í sláturvirkir til alifisk er stórur og vaksandi í lötuni. Men her eiga vit at lata skynsemi ráða. Stórar og óneyðugar iløgur í yvirkapacitet á hesum øki kunnu geva alivinnuni mønustingin. Landsstýrið hevur vónir um, at prisurin á alifiski aftur fer at hækka nakað, men talan verður neyvan um tann heilt óvanliga hoga prisin, sum verið hevur hesi seinastu tvey árin.

Samantíð má sigast, at er iløgan skynsom, og er talan um skilagóðan rakstur, so kann henda vinna bera seg, bert prisurin hækkar nakað í mun til verandi prís.

Til fyri trimum mánaðum síðani varð ongin sjúka staðfest ímillum føroyskan alifisk. Síðani tá eru ikki minni enn triggjar ymiskar sjúkur staðfestar. Tann triðja og seinasta sjúkan, sum eitur furunkulosa, er tann vandamiklasta.

Í samráð við veterinærmyndugleikarnar tók landsstýrið ta støðu at gera eina álvarsliga roynd til tess at basa sjúkuni beinanvegin. Allur fiskur, ið var undir ilgruna, varð dripin. Higar til bendir alt á, at henda roynd hevur eydnast. Gongdin seinastu mánaðirnar talar fyri, at vit eiga at hava strangan reglur á hesum øki, og at veterinærtæntastan má mennast við djórælæknum og øðrum kønnum fólki. Hetta hevur landsstýrið tikið til eftirtektar.

Í seinastu tingsetu vórðu tvær bráðfeingislógir samtyktar eftir uppskoti frá landsstýrinum. Onnur setir forboð fyri innflutningi av øllum livandi fiski og rognum. Hin ásetir greiðar reglur um, at eingin kann fara undir at ala uttan landsstýrisins loyvi. Síðani hevur landsstýrið arbeitt við øðrum lógarsmíði á hesum øki. Trý lógarpáskot eru nærum greið at leggja fyri lögtingið. Talan er um eina meira umfangandi veterinærlóg, um lóg um Trygdargrunn Alivinnunnar og um løtingslóg um fiskaalng.

Landsstýrið umhugar í lötuni, hvussu arbeiðið hjá P/F Fiskaaling kann umskipast, soleiðis at størri dentur verður lagdur á royndir, gransking og útbúgving av fólki, og at rakstraravlopið hjá felagnum kann nýtast til hesi endamál.

Farmasiglingin

Farmaskiparakstur okkara er framvegis í andrðri, hóast farmagjöldini hava knógvað uppeftir, og hóast oljuprísfallið hevur lætt nakað um raksturinn hjá farmaskipum.

Flestu teirra vinna ikki til avdráttir og mong heldur ikki til rentur, so vandin fyri, at vit missa enn okkurt av hesum stásiligu skipum, er framvegis hótandi.

Sum áður sagt eru møguleikar tess almenna at stuðla sera avmarkaðir. Kreppuhjálparheimildir eru ikki, og landsstýrið hevur onki ynski um at seta kreppulógartiltekni í verk. Tað er tí einans landskassans partur av effektivum veðhaldum, sum kunnu dugna hesum feløgum styttri tíð. Vónandi so mikið, at lánveitararnir veita longri skáa, sannandi at fleiri av hesum skipum eru sera væl rikin.

Ískoytið frá ferða- og farmaskipum til bruttofaktorríttøkuna var í 1986 útvið 180 mill. kr., harav 75 mill. kr. í hýrum, meðan ískoytið til gjaldsjavnan varð 128 mill. kr.

Hetta er ov lítið, tá hugsað verður um milliárdailøguna, men megna vit at varðveita hesi skip, koma tey upp á longri sikt at gagna føroyskum búskapi.

Henda vinnan skuldi ligið so væl fyri okkum føroyingar sum nøkur onnur vinna.

Syrkiliga forsøgan, har hugmóðugir, sokallaðir liberalistar, beindu fyri eini skilagóðari fyriskipan í útbýggingini av hesi vinnu, ger tað ikki lættari at rætta skeivleikarnar, tí henda liberalisman er oftast so, at bert landskassin er opin, so stendur hon mót, men vit hava ikki rætt at bjóða skattgjaldarunum slíka liberalismu.

Steyði í samgonguni er vordið rættiliga gott og hevur landsstýrið tí góðar vónir um útlit komandi tingsetu, segði Atli Dam m.a. í roðu sini á ólavssøku

Orkuútbýggingin

Kjakið um vatnorkuútbýggingina hevur tikið eina avgerandi vend, og metir nú frægasti sakkunnleiki okkara, at S.E.V. ikki hevur verið serliga skynsamt í projektering síni av útbýggingini.

Spell var hetta, tí tað, sum longu bygt er, gevur ov lítið og er hartil umhvørvinum nógv meira næringið, enn neyðugt var. Hetta má tó metast sum farið, men kravið má framvegis vera at møguleiga orkan fæst burtúr, og tá henda kann økjust við meira enn 50%, skuldu nú øll líkindi verið fyri, at vit í felag bjarga tí, ið bjargast kann, og broyta útbýggingina soleiðis, at hildið verður fram í hæddini. Si álit orkuráðsins.

Fáa vit hesi viðurskifti í rættlag, verður eisini meira megni tok og peningur at fara munabetri og skjótari til verka í orkusparingartiløkum og útbýgging av t.d. vindorkuni.

Íbúðamál

Í seinastu tingsetu varð lógin um rentustudning til samansparing til sethúsa- og íbúðarbygging broytt.

Upphæddirnar vórðu javnförðar og rentustudningurin varð hækkaður úr 2 upp í 3%. Á ymsan hátt varð lógin eisini gjord meira líðilig. Hetta fyri at eggið fólki til at gera nýtslu av møguleikum í lógin.

Lógin um Húsálansgrunnin varð eisini broytt í seinastu tingsetu. Ímillum annað kann grunnurin nú í ávisan mun veita lán til keyp av eldri húsum. Broytingarnar fevndu eisini um serligar sømdir til húskir, ið, orsakað av at rørslutarnað hoyra til húskið, hava serligan tørv á húsavidd.

Í lötuni verður arbeitt við at endurskoða lógina um íbúðargrunnin. Henda lóg hevur ávis brek, sum eru atvoldin til, at lógin ikki hevur virkað eftir ætlan.

Landsstýrið vónar, at uppskot um broytingar í lógini um íbúðargrunnin kann verða lagt fyri tingið í hesi tingsetuni.

Almannamálini

Í teim blokkstuðulssamráðingum, danir hava lagt upp til, er ætlað at varðveita refusión á almannaøknum. Frá føroyskari síðu verður kravt, at tá verða pensiónir og annað meira regluliga javnförðar, so vit ikki aftur koma í ta støðu, at pensiónirnar gerast gisli í samráðingum við stjórnina.

Vit eru nógv afturútsigld á hesum øki, men loysn tykist ikki møguleg, fyrr enn semja er um broyting í tilskottsskipanini. Samstundis skuldu vit helst fingið eina ATP-skipan í lag.

Samráðst hevur leingi verið um yvirtøku av andveikraverndini og skúlanum á Trøðni, og er stóðan her hin sama, at neyðug útbýgging verður forðað av sparitiløkum í Danmark og tørvandi semju um samlaða tilskottsskipanina.

Vit eru tí komin í ta støðu, at lögtingið noyðist at jætta einar 3-4 mill. kr. til hetta danska ábyrgdarøki, skal ikki tenastustøðið fyri hesi okkara veikastu ikki søkja heilt í botn.

Í felag mugu vit bjarga tí, ið bjargast kann og broyta útbýggingina soleiðis, at hildið verður fram í hæddini, segði Atli Dam m.a. í roðu sini og visti á, at SEV hevur ikki verið serliga skynsamt í projektering síni av vatnorkuútbýggingini, segði Atli Dam lögmaður m.a. undir umrøðu av orkuútbýggingini